

Muziek en klank in therapie

Je moet als therapeut of hulpverlener geen muzikant te zijn, zelfs niet muzikaal, om instrumenten en klanken te gebruiken.

Maia, hoe ben je op het idee gekomen om deze tweedaagse training te organiseren?

Eigenlijk kwam muziek nog niet aan bod in de opleidingen op de Educatieve Academie (EA), tenzij dan in de tweejarige opleiding integratieve kindtherapie waar ik één dag geef over het gebruik van 'muziek in therapie'. Op die dag merkte ik – o.a. door de vragen van studenten – dat ik eigenlijk gemakkelijk twee dagen aan dit thema zou kunnen wijden. Zo is het idee van deze tweedaagse training ontstaan. Het biedt een mooie meerwaarde als je interesse hebt in creatieve en non-verbale therapie.

Op onze website verwijst je naar de populaire muzikant Stevie Wonder. Jij hebt het echter ook over klank. Kan je dat toelichten?

Muziek is een ongelooflijk rekbaar begrip en je kan er ook op heel veel verschillende manieren mee aan de slag. We kunnen muziek beluisteren (wat we dan 'receptief werken' noemen), we kunnen ook zelf muziek gaan spelen of improviseren (actief musiceren). We kunnen op muziekinstrumenten spelen, we kunnen onze stem gebruiken, zingend of geluiden makend. Je kan de klanken van het hele lokaal gebruiken, je kan muziekinstrumenten ook op andere manieren gebruiken. We kunnen musiceren met ons hele lichaam of er geluiden mee maken. Je kan ook waardevol kosteloos materiaal zoals kranten, dozen, ballonnen, water gebruiken om muziek mee te maken en je kan de muziek ook in beeld omzetten, dansend met je lichaam of met beeldend materiaal. En zo kunnen we nog even doorgaan... Het gaat werkelijk over klank, in al zijn facetten...

We spreken over muziek 'spelen' en spelen doet aan kinderen denken. Richt deze training zich enkel tot kindtherapeuten?

Nee, zeker niet. Wat mij betreft wordt er altijd gespeeld in therapie, ook met volwassenen. Hoe meer spel, hoe

meer geblokkeerde energie er loskomt, hoe meer evolutie en verandering mogelijk wordt. Eigenlijk is muziek de taal van het lichaam. Als je muziek maakt, vertel je met je hele lichaam. Het is zoals bij spelen of bij sporten, je doet het zoals je bent. Met taal wordt wel eens rond het obstakel of de blokkade heen gepraat. Waar woorden tekort schieten om bij de essentie te komen van wat er speelt, kan muziek je juist raken in het basale niveau van voor de verbale ontwikkeling. Juist dat is zo krachtig, voor zowel kinderen als volwassenen. En dat is universeel: muziek is een taal die gekend is over de hele wereld, in alle leeftijdsgroepen (zelfs al van in de moederschoot) en in alle lagen van de bevolking.

Wat mogen deelnemers verwachten?

Misschien moet ik eerst vertellen wat ze zeker niet mogen verwachten. Deze tweedaagse is geen snelcursus muziektherapie. Ik leid niemand op tot muziektherapeut. Een opleiding tot muziektherapeut (aan de hogeschool LUCA in Leuven, i.s.m. Katholieke universiteit Leuven) duurt 5 jaar en is een stevige theoretische, therapeutische en muzikale opleiding. Daarbij ga je als het ware de muziek als enige medium in de therapie beschouwen en je gaat ook dieper in op dat muzikale gedeelte, je observeert het, je ontleeft het, enzovoort.

De cursus op de EA is er vooral op gericht om mensen te enthousiasmeren om klank/muziek toe te voegen aan de mogelijke werkvormen. Een alternatief dat ze kunnen aanbieden, een extra mogelijkheid om een ingang te vinden bij cliënten.

We gaan aan de slag met het bespelen van instrumenten, gesprekken voeren in muziek, experimenteren met klanken, in groep en ook individueel of in kleine groepjes als oefensituatie, voelen wat je zelf raakt in de muziek en waar het je raakt.

We gaan ook het effect ervaren van klanken in je li-

chaam. Er zal een deeltje zijn waar we aan de slag gaan met kosteloos waardevol materiaal. Natuurlijk zullen we ook stilstaan bij mogelijke valkuilen, waar je best op kan letten.

Verder beluisteren we nog muziek die de deelnemers zelf mogen meebrengen. Het gebeurt wel eens dat cliënten spreken over een lied dat hen raakt of geraakt heeft. Het is dan interessant om de cliënt uit te nodigen om het eens mee te brengen, maar wat kan je daar dan mee?

Is het belangrijk om als therapeut of hulpverlener muzikaal te zijn, meer zelfs: een muziekinstrument te beheersen?

Iedereen die graag op een creatieve, non-verbale manier aan de slag gaat met cliënten, kan ook muziek of klanken gebruiken in therapie. Ook als je zelf gevoelig bent voor klanken of houdt van muziek is de training een meerwaarde. Je hoeft geen muziekinstrument te bespelen, het belangrijkste is bereid zijn om te spelen en nieuwsgierig zijn om aan de slag te gaan met instrumenten/stem/klanken.

Moet je muzikaal zijn? Neen dus, als je het strikt bekijkt. Ik ga er niet vanuit dat een therapeut of hulpverlener een muziekinstrument beheerst, maar tegelijk is het wel opvallend dat veel therapeuten interesse hebben in muziek of een muziekinstrument bespelen. Als je het breed bekijkt, kan je wel stellen dat de meeste mensen muzikaal zijn of muzikaliteit in zich hebben. Er is veel muziek aanwezig: ook in de stem en de gevoeligheid van de therapeut... We worden als kind zelfs muzikaal geboren. De vraag is alleen of het gestimuleerd wordt, want dan kan het verder ontwikkelen.

Ik nodig dus iedereen uit om hun (misschien ondergesneeuwde) muzikaliteit wakker te maken in deze opleiding.

Wie is Maia Van Landeghem?

Maia begon haar carrière als therapeute met de opleiding tot Master in de muziektherapie in 1994. Na een aantal jaren in instellingen voor volwassenen met een beperking en volwassenen met autisme te werken, startte ze in 2007 haar eigen praktijk. Omdat sommige mensen geen aansluiting vonden via de muziek, wilde ze een breder kader kunnen bieden en specialiseerde ze bij in kindtherapie, creatieve werkvormen, zandspelletherapie en Rots en Water. Maia is op EA gastdocente in de Tweejarige opleiding integratieve kindtherapie en geeft regelmatig de Korte training 'Muziek en klank in therapie'.

Praktische info:

Deze driedaagse training vindt plaats op 13, 20 en 21 maart 2023 van 10u tot 17u.

Prijs: € 323 / € 270 (voor I.V.-studenten en VWTIV-leden)

Meer info op p 33.